

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 100

číslo: 12

22. března 2020

Cena: 8 Kč

Noc kostelů 2020

Celkem 1640 otevřených kostelů a modliteben, z toho téměř 100 sborů Církve československé husitské a téměř 8000 programů, to byla loňská Noc kostelů. Anebo jinak, bez čísel: nasazení mnohých, kteří tento ročník organizovali, a návštěva mnohých, kteří jinak do kostela nepřicházejí – i to je Noc kostelů. Každoročně se více a více kostelů, sborů a modliteben napříč církvemi otevírá návštěvníkům, kteří jindy procházejí kolem sakrálních staveb bez většího povšimnutí. Noc kostelů se stává fenoménem, jenž koresponduje s duchem doby – nezávazné nahlédnutí, neorganizovaná setkání, momentální rozhodnutí, touha po novém zážitku, kulturní, duchovní prožitku. Často ale dojde právě při Noci kostelů k tomu, co návštěvník nečekal. Je zbořena bariéra mezi představami o církvích jako mrtvých, nepotřebných, přežitých organizacích a současným životem. Návštěvník zakouší nové prostředí jako přátelské. Padá obava z indoktrinace, cítí přijetí, které však není dusivé, naopak. Do kostela ho často přivede pestrá nabídka program, či jeho konkrétní bod, ale odchází většinou obohacen mnohem více... Na základě této zkušenosti se nejspíš vrátí i příští rok anebo se vypraví i na další akci organizovanou místními kostely. A o to jde, zdi kostelů by neměly být nepropustné hradby mezi světem před a za nimi, ale kostely by se měly stát, tak jako tomu bylo i dříve, místem spouštění, místem hláholu a zpěvu, místem nové naděje i místem setkávání napříč názorovým, politickým spektrem.

A co konkrétního tedy loňská Noc kostelů nabízela? Komentované prohlídky v mnoha sborech, které jsou často i architektonickými perlami. Někteří návštěvníci využili i možnosti podívat se na své město z výšky sborové věže. Snad ve všech sborech se konaly koncerty místních pěveckých sborů a hudebních těles včetně vystoupení uměleckých škol. Někteří pozvali hudebníky známé (jako kupř. v Českých Budějovicích-Suchém Vrnbém zpívala Monika Vodičková ze skupiny Nezmaři, v Českých Budějovicích – Čtyři Dvorech Pavlína Jišová – působila v téže skupině, dříve v Žalman a spol.) a v mnoha obcích využili obdarování svých členů – hudební i v jiných oblastech. Ve Zlíně farář a celocírkevní kantor dr. Kovalčík zpíval mj. Dvořákovy Biblické písně; v Litomyšli měla jedna sestra nainstalovanou výstavu historických dětských kočárků a svatebních šatů, které sbírá. Vzniklo tak zajímavé spojení, neb na litomyšlské faře působila M. D. Rettigová. Další rodina z nedaleké vesnice, která tam má živý skanzen, přiblížila život na statku (včetně domácích zvířat na dvorku a ochutnávky doma pečeného chleba). V NO Příbram Březové Hory tradičně vystavoval své fotografie místní autor a probíhala zde i prodejní výstava výrobků pro děti v inkubátorech ručně pletených ženami, které se pravidelně schází na příbramské faře k různým workshopům.

Ve spolupráci s římskokatolickou církví přinesla hluboký zážitek ekumenická modlitba v duchu Taizé v NO Louny. Rovněž v mnoha dalších obcích zaznívaly písně z Taizé, které mají samy již ekumenický charakter a díky své podmanivosti a současně jednoduchosti se k jejich zpěvu mohou připojit všichni příchozí. Originálně přistoupili k Noci kostelů v Bruntále, kde program rozšířili na dva dny. A ve Zlíně, kde nemají vlastní sbor, konali Noc kostelů v Křesťanském centru, což je skvělý tip pro ty, kteří nesídlí ve vlastní budově.

Hana Tonzarová (upraveno, zkráceno; článek autorky byl v plné verzi otištěn v časopise pražské diecéze Husita v r. 2019)

V roce našeho 100. výročí je důležité otevřít naše kostely. Dne 1. 6. 2020

v Národním domě na Smíchově při shromáždění ke 100. výročí ČČSH bude možné si odebrat letáky s akcemi ke 100. výročí ČČSH, včetně pozvánky na Pouť do Škodějova, pozvánky na Pouť na Sázavě a další pozvánky (na Festival duchovní hudby 5. 7., bohoslužbu na Krakovci 5. 7. a v Betlémské kapli 6. 7. ad.) a ty pak rozdávat příchozím na Noci kostelů ve vašem sboru.

Tip programové nabídky nejen pro Noc kostelů

Richard Pachman, autor oratoria Mistr Jan Hus, s Ditou Vích Hořinkovou sehrál již desítky komorních verzí představení, které mělo premiéru v r. 2005 a jeho dosud poslední plná verze se uskutečnila v jubilejním roce 2015, kdy jsme si připomínali 600. výročí M. J. Husa. K dispozici je DVD - sestřih z tohoto představení. Komorní verze, kterou R. Pachman nabízí pro Noc kostelů, je plnohodnotnou menší verzí oratoria. Na technických parametrech a finančním ohodnocení je možné domluvit se přímo s autorem (r.p. music@seznam.cz či telefonicky s I. Michalákovou, tel: 604 469 266). Případně oratorium můžete uspořádat i jiný den a na Noci kostelů na ně pozvat.

Milé sestry, milí bratři, věřím, že v roce našeho 100. výročí, které je provázáno mottem 100 let služby Bohu, 100 let pomoci člověku, otevřeme brány svých sborů, abychom nejen dosáhli stovky otevřených kostelů naší církve, ale také vykročili do dalšího století optimističtější a otevřenější k setkání s těmi, kteří by zůstali v beznaději. (Základy víry: O Církvi československé husitské věříme, že vznikla z Boží vůle a milosti, aby skrze ni do jedné, svaté a obecné církve Boží byli přivedeni mnozí, kteří by jinak zůstali ztraceni v nevěře a beznaději, a aby usilovala o Boží církev bez poskvrny a vrásky.)

H. Tonzarová (upraveno, zkráceno)

Fotografie: J. Hudcová

Psali jsme před sto lety

Německá církev národní dle zpráv novinářských prý se zakládá na Znojemsku... Jak se zachováme k bratřím Němcům, dokud národní církve mítí nebudou? Naše stanovisko je jasné: Pamětliví slov Kristových: „Jdouce do celého světa učte všechny národy, křtíce...“ bude náš duchovní správce pokládati Němce s hnutím naším sympatisující za své bratry, ovečky, a kdyby vyslovili přání, poslouží jim i sloužením mše sv. a udílením sv. svátostí v jazyku německém, pakli by své vlastní církve národní neměli neb farář jejich církve byl tuze vzdálen. Ovšem na vzájemnou službu, kde by byla menšina naše, že by kněz Němec, umí-li česky, posloužil našim, kde by byli v menšině a farář náš byl vzdálen. Totéž samozřejmě platí o Polácích a Rusech, našich státních příslušnicích! Chceme sbratření všech národů na základě zásady: „stejná práva, stejné povinnosti.“ A pak mezinárodní, vlastně všenárodní kongres všech křesťanů, manifestujících bez ohledu na různost dogmat a věr, pro veliké ideály křesťanské, povznést lid ze všednosti materialismu, sobectví k lásce bratrské, k věčnému míru na základě křesťanské spravedlnosti! Toho kongressu kéž mi dá se Bůh dočkati, jako mi dal dočkati se jedné části jeho - církve československé!

Český zápas 5. 3. 1920, s. 8

Homemade Church

Bývala jsem členkou většího církevního společenství, které mělo všechno: kněze, kapelu, miliardu letáčků s modlitbami, bohoslužby každý den, náboženství pro děti, společenství mládeže, společenství žen, společenství jiných žen, které se nebvily s těmi ostatními ženami, klub důchodců, a důchodce, kteří neměli čas ve stejnou dobu jako ti první důchodci, takže se scházeli jindy... Nebyl problém dát dohromady divadelní představení, pouť, přednášku. Zdrojů byl dostatek a všichni čerpali benefity pramenící ze členství v této velké moravské farnosti.

Většinu laiků, kteří jen chodili na bohoslužby, kulturní akce a modlitební setkání (tzv. „se vezli“), nenapadlo se ani na vteřinu zamyslet nad tím, že křesťanství může mít jinou podobu než neustálé sycení se z práce druhých, přebývání ve spirituálním blahobytu a nekritickém přijímání názorů církevních autorit. Podobu osobní, tu, o které mluví Ježíš. Podobu malého pokojíku naplněného modlitbou. Také však podobu vnitřního zápasu. Zápasu o novou identitu, který vedl Jákob u Jaboku. Podívejme se nyní na většinu sborů ČČSH. Situace v nich se absolutně liší od atmosféry popsané v prvním odstavci. V malé a ve světě jedinečné církvi, jako je ta naše, totiž platí, že co si neuděláme, to nemáme. První křesťané na tom nebyli o nic líp. My nečerpáme z nějakého nadnárodního církevního celku, ani z dřiny nadšených misijních skupinek. My čerpáme z Boží štědrosti,

vlastního úsilí, podpory sympatizantů a práce našich předků.

Možná jsem to napsala příliš neuchopitelně. Ano, všichni lidé na světě čerpají z Boží štědrosti, to je základ, jinak by člověk nemohl ani dýchat, ale pokud se váš sbor o pěti členech cítí odříznut od živého Těla Kristova, je nejvyšší čas klást si otázky typu: Jaký se mnou má Bůh záměr? Co můžu udělat pro své spolubratry i pro lidi z celého města? Neprokazují svým bližním antislužbu neustálým stěžováním si? Jak vypadá náš duchovní život v obci? Nejsem právě já povolán/povolaná ke službě hlásání radostné zvěsti? Baví mě deskovky a filmy, mohl/mohla bych na faře otevřít kroužek a seznámit se s novými lidmi skrze společnou zálibu. Zkrátka uvědomovat si vlastní obdarování, která by se ve velkém celku nikdy neprojevila. Zdá-li se nám naše církev příliš malá, něco je špatně. Je na čase posunout

její hranice. Církev už dávno nejsou tzv. platiči příspěvku a chodiči na bohoslužby. Církev jsou všichni, kteří se ptají po Bohu. Kteří touží a hledají přijímající společenství. Když dojíždím sloužit na Vysočinu, má služba začíná už ve vlaku. Stačí vytáhnout Biblii nebo učebnici hebrejštiny a kupé nezůstane klidné. Lidé jsou zvědaví, zajímá je spousta věcí, na které se nemají koho zeptat. Naposledy jsme se ve vlaku modlily s jednou turistkou a její kamarádkou za jejího nemocného manžela. Od té doby jsem je neviděla a dost možná už ani nikdy neuvidím, přesto jsme vytvořily církev.

Dokončení na str. 3

AKČNÍ NABÍDKA

Václav Žďárský

Dnes ráno

Nad domem motory
vzduchem létají spory
potvory
Blbý fóry
Vdechneš
na nelásku zdechneš

Dnes ráno nevstanu do práce
V plynové masce
ještě chvílku
budu snít o lásce
snít a modlit se za ni
čekat na Zmrtvýchvstání

Bůh jako oheň spalující, šírající

Následující text pochází z ruky nedávno zesnulé prof. Jiřiny Kubíkové (6. 2. 2020). Před deseti lety jej předala redakci ČZ, aby jej, po její smrti, otiskla. Jde o pobožnost autorky, kterou přednesla v bohoslovecké koleji 9. ledna 1954 při příležitosti svého jáhenského svěcení. Kázání na evangelijní text L 12,49 prozrazující odbornost a pečlivost sestry Jiřiny Kubíkové přinášíme v tomto a následujícím čísle.

Oheň jsem přišel uvrhnout na zemi, a jak si přeji, aby se už vzňal!

L 12,49

Sestry a bratři, jsme dosud v době vánoční a přečtený výrok Pána Ježíše do ní zvláštním způsobem zapadá. V adventu jsme se těšili: Mesiáš přijde! A Vánoce přinesly radostnou zvěst: Mesiáš přišel!

V našem textu Pán Ježíš sám objasňuje, proč přišel. Takových vysvětlujících výroků najdeme u Pána Ježíše více: „Já jsem přišel, aby (ovce) život měly.“ (J 10,10) „Proto jsem na svět přišel, abych svědectví vydal pravdě.“ (J 18,47) „Nepřišel jsem, abych soudil svět, ale abych spasil svět.“ (J 12,47)

A dnes jsme slyšeli: „Přišel jsem uvrhnout na zem oheň!“ Jaké zajímavé poslání. Jak tomu rozumět?

Tento výrok se vyskytuje jen na tomto jediném místě v Novém zákoně ve 12. kapitole Lukášova evangelia ve verši 49. Lukáš k němu připojuje kontext veršů 50-53, které v ekumenickém překladu znějí takto: „Křtem mám být pokřtěn, a jak je mi úzko, dokud se nekoná! Myslíte, že jsem přišel dát na zemi pokoj? Ne, pravím vám, ale rozdělení! Neboť od této chvíle bude rozděleno v jednom domě pět lidí: tři proti dvěma a dva proti třem, budou rozdělení otec proti synu a syn proti otci, matka proti dceři a dcera proti matce, tchyně proti snaze a snacha proti tchyni.“ Oheň tady znamená soužení, přicházející krizi, konflikty a rozdělení lidí a rodin. Celá stať potom obsahem odpovídá matoušovské paralele o uvedení meče na zemi. (Mt 10,34-35) V obou se ukazuje na veliký paradox, že totiž Ježíš – mírotvůrce,

smírce a kníže pokoje – se stane příčinou vážných konfliktů. Tento paradox ovšem opravdu vystihuje skutečnost, nejen jak nastala v 1. století, ale jak existuje do dneška. „Jakmile se k Pánu Ježíši přihlásím, mohu ztratit mnoho přátel, i třeba vlastní rodinu, zneprátelelím si mnohé lidi – ale na druhé straně dostanu novou rodinu a nové přátele, takovou zkušenost máte jistě i vy.

V této Lukášově interpretaci je oheň uvržený na zemi vlastně obrazem Božího soudu. Ve starozákonní tradici je to prastarý obraz - Bůh jako oheň spalující, šírající. A stejně tak vidí soud i Pán Ježíš – mluví o peci ohnivě, neuhasitelném ohni a v knize Zjevení se objevuje hořící jezero jako místo trestu, kam jsou vhozeni ti odsouzení (Mt 9,43-48, 13,42, Zj 19,20, 20,10, 21,8). Podle Lukáše je v tomto výroku Pána Ježíše řeč o Božím soudu.

Ale nemusí to být jediná interpretace! Exegeté kladou nad tímto kontextem (49-53) otazník! Je to Lukáš, který tyto výroky spojil dohromady – ale! Ten verš 49 tu pravděpodobně byl původně jako samostatný výrok! To mění situaci!

Pak to znamená, že se můžeme pokusit o jinou interpretaci! Samozřejmě ne tak, že bychom popustili uzdu své fantazii a začali si něco vymýšlet – výklad Písma není snůška výmyslů – spíš vstoupíme do biblického světa, do jeho myšlení, představ a obrazů, kterými jsou znázorňovány veliké Boží věci. A uvidíme, že to, co Pán Ježíš říká, může nést zvěst jinou, podivuhodnou, mocnou a kouzelnou. Tak, jako to vždycky před výkladem Písma dělám, přečetla jsem předem desítky a desítky textů. Většina z nich

se týkala obrazu ohně, protože to je to hlavní, o co Pánu Ježíši v tomto výroku jde: „Přišel jsem uvrhnout oheň na zemi, a jak si přeji, aby se už vzňal!“ Pomineme texty, ve kterých je oheň výkonným orgánem soudícího Boha, i texty, které hovoří o chrámovém ohni, který musel hořet celé noci, a všimneme si dvou základních skutečností: 1.) Oheň byl vždycky znamením Boží přítomnosti. 2.) Oheň byl a je charakteristikou Ducha svatého. A teď se postupně podíváme na obojí blíže: hned se můžete rozpomínat na své znalosti Písma:

a) K Mojžíšovi mluvil Bůh z hořícího keře, v plameni ohně ukázal se anděl Hospodinův (Ex 3,2).

b) A jak vedl Bůh lid izraelský na cestě do země zaslíbené? „V noci předcházel vás cestou v ohni, aby vám ukázal cestu... a v oblaci ve dne“ (Dt 1,32-33).

c) Také na Sinaji se dělo setkání Boha a lidí tímto zvláštním způsobem: „tedy přistoupili jste a stáli jste pod horou, hora pak ta hořela až do samého nebe... i mluvil pak k vám Hospodin zprostředku ohně...“ (Dt 4,11-12, 4,33-36, 5,5, 5,24-26).

A můžeme jít ještě pro další příklady: Zjevování bývalo často spojeno s plameny. Modlitba je vyslyšena, dar přijat a z nebe spadne oheň na oběť Gedeonovu (Sd 6,21), na oběť Davidovu na humně Ornanově (1 Pa 21,26), na oběť Eliášovu na hoře Karmel (1Kr 18,29) i na připravené oběti při Šalomounově svěcení chrámu (2 Pa 7,1-3). A když je David

vysvobozen z ruky nepřátel, zpívá překrásnou píseň, kterou máme zaznamenanou ve dvou verzích: ve 2. knize Samuelově (22,7-10) a v Žalmu 18: „V úzkosti své vyzýval jsem Hospodina... i vyslyšel z chrámu svého hlas můj. Tehdy pohnula se a zatřásla země, základové nebes pohnuli se a třáslí se pro rozhněvání jeho. Dým vycházel z chrápu jeho a oheň šírající z úst jeho... nakloniv nebes, sestoupil a mrákota byla pod nohama jeho... od blesku obličej jeho rozpálilo se uhlí řeřavé, hřímal s nebes Hospodin... poslav z výsosti vytáhl mne z vod velikých“ (Ž 18).

Také u proroků se Hospodin skrývá v záři plamenů: Ezechiel měl toto vidění: „I viděl jsem a aj, vítr tuhý přecházel od půlnoci a oblak veliký a oheň plápolající a okolo něho byl blesk a zprostředku jeho jako nějaká velmi prudká světlost“ (1,4 a 1,27). Tedy oheň, to je v biblické symbolice znamením Boží přítomnosti.

„Hospodin ze Sinai přišel... z jehožto pravice oheň zákona svítil jim!“ (Dt 33,2) a teď si představme Pána Ježíše s ohněm v ruce. „Oheň jsem přišel uvrhnout na zemi a jak si přeji, aby už planul!“ Oheň se šíří prudce,

jiskry srší, plaménky přeskakují, žhnoucí plameny rostou, až oheň zachvátí všechno, od člověka k člověku, od domu k domu, celičkou zemi. To je to, co si Bůh přeje – aby všichni lidé k známosti pravdy přišli. Jestliže má Pán Ježíš v ruce pochoďeň a vhadzuje ji na zemi, pak chce, aby Boží přítomnost zachvacovala jednoho po druhém, lidi i jejich domovy. Přesně takové bylo starozákonní prorocké vidění šťastné budoucnosti, až se ostatky navrátí z Babylona: „A stvoří Hospodin nad každým obydlím hory Sion a nad každým shromážděním jejím oblak ve dne a dým a blesk plápolajícího ohně v noci“ (Iz 4,5) – čili: nad každým obydlím bude Bůh. Jak si přeji, aby se ten oblak už vzňal! Přinesl jsem ho pro celou zemi! Ježíš Kristus přišel a z jeho pravice svítí oheň Ducha svatého. Už Jan Křtitel o něm prorokoval: „Já vás křtím jenom vodou, ale On vás bude křtít Duchem svatým a ohněm“ (Mt 3,11).

Jiřina Kubíková

Dokončení příště

Sestra prof. Jiřina Kubíková v pražském vyšehradském sboru

Nad Písmem

Prohlédnutí ze slepoty 1 S 16,1b.6-7.10-13, Ef 5,8-14, J 9,1-41

Z kazatelského plánu

4. Neděle postní (LAETARE)

Radujte se s dcerou jeruzalémskou a jásejte nad ní všichni, kdo ji milujete! Veselte se s ní, veselte, všichni, kdo jste nad ní truchlivali. Budete sáti do sytosti potěšení z jejich prsů. (Izajáš 66,10-11)

První čtení: 1. Samuelova 16,1b.6-7.10-13

Tužby postní:

2. Aby nám dal sílu sebe sama zapřít, svůj kříž pokorně nést a Krista následovat, modleme se k Hospodinu.
3. Aby upřímným pokáním a vnitřní očistou si naše srdce proměňoval, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Bože Vykupiteli, poslal jsi svého Syna, aby se stal pravým životodárným chlebem světa. Dávej nám ten chléb stále, ať žije v nás a my v něm! Svým svatým Duchem nás osvít, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Efezským 5, 8-14

Evangelium: Jan 9,1-41

Verš k obětování: Žalm 135,6a

Verš k požehnání: Jan 9,11

Modlitba k požehnání:

Bože Vykupiteli, pomoz nám, ať svaté dary chleba a kalicha přijímáme s upřímnou zbožností a věřícím srdcem! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 52, 82, 87, 180, 245, 312, 323

Zpráv o zázračných uzdraveních lidí, která Pán Ježíš vykonal, známe z Bible několik. Slepota je snad jedno z nejhorších onemocnění, protože člověk je při něm vystaven trvalému nebezpečí úrazu. Představte si jenom skutečnost, že by se měl slepý sám pohybovat po rozkopaných silnicích a chodnicích. To by asi chudák daleko nedošel. Špatně vidící lidé mají v dnešní době k dispozici brýle a lékaři konají i velice komplikované operace. Běžnou operací je dnes odstranění šedého zákalu. V tehdejší době ale nic takového neexistovalo. Cesty byly prašné a písek oči poškozují. Slepí také měli velice omezené možnosti obživy. V dnešní době mají možnost zaměstnání, ve kterých se velice dobře uplatňují, tehdy však často museli žebrať o jídlo nebo o peníze na obživu.

Tehdy také lidé věřili, že jsou nemocní kvůli nějakému hříchu. Učedníci se Pána Ježíše ptali, proč se ten člověk narodil slepý. Zda zhrěšil on sám, nebo jeho rodiče? Pán Ježíš jim odpověděl: „Nezhrěšil ani on ani jeho rodiče; je slepý, aby se na něm zjevily skutky Boží. Musíme konat skutky toho, který mě poslal, dokud je den. Přichází noc,

kdy nikdo nebude moci pracovat. Pokud jsem na světě, jsem světlo světa.“ Když to řekl, plivl na zem, udělal ze sliny bláto, potřel slepému tím blátem oči a řekl mu: „Jdi, umyj se v rybníce Siloe.“ On tedy šel, umyl se, a když se vrátil, viděl. Farizeům vadilo, že ho Pán Ježíš uzdravil v sobotu, a došlo mezi nimi k roztržce. Někteří z farizeů říkali: „Ten člověk není od Boha, protože nezachovává sobotu.“ Jiní naopak říkali: „Jak by mohl hříšný člověk činit taková znamení?“ Slepý pokládal Pána Ježíše za proroka. Byl přesvědčen, že kdyby nebyl od Boha, nemohl by nic takového učinit. Farizeům se jeho názor nelíbil a vyhnali ho. Když se to Pán Ježíš dověděl, vyhledal ho a řekl mu: „Věříš v Syna člověka?“ Odpověděl: „A kdo je to, Pane, abych v něho uvěřil?“ Pán Ježíš mu řekl: „Vidíš ho; je to ten, kdo s tebou mluví.“ On na to řekl: „Věřím,

Pane,“ a padl před ním na kolena. Víra hraje v životě člověka velkou roli. Nejen při uzdravování, ale i jindy. Jak my křesťané málo na Pána Ježíše spoléháme. Málo spoléháme na jeho vedení a na to, že se k našemu snažení přizná a pomůže nám. Jsme jako tí, kteří mají oči, a nevidí, mají uši, a neslyší. Co nám jsou platné dobré oči, když nechceme vidět například problémy a potíže, se kterými se církev potýká. Pokud je uvidíme, dá nám Pán Ježíš jistě sílu, abychom je řešili a vyřešili. Pošle nám lidi, kteří nám pomohou. Naše víra v Boží pomoc má být neotřesitelná. Ale jak často malomyslníme místo toho, abychom vykonali nějaký konkrétní čin. Mějme na paměti, že slovo „nemohu“ vykoná více zla, než si dovedeme představit. Prosme proto Pána, aby otevřel naše oči, abychom byli užitečnými křesťany. Amen.

Helena Salfická

**Pane Bože, prosíme tě, ať se otevrou naše oči!
Zbav nás duchovní slepoty, abychom lépe a správněji
viděli tento svět a lépe rozuměli Božím věcem.
Abychom pochopili smysl lidského života,
užitečně žili a pomáhali všemu, co je dobré a vznešené.
Abychom po prohlédnutí uviděli svého Spasitele.**

Homemade Church

Dokončení ze str. 1
Církev, která se modlí za své nemocné. Lidé kolem nás chtějí sdílet duchovní intimitu a nebyť ihned odsuzování ani zavazování ke členství v NO. Kde jinde jim poskytnout tuto možnost, než v uvědoměném společenství žitém 24 hodin denně 7 dní v týdnu nezávisle na pořadu bohoslužeb nebo barvě jednorozce? Přichází čas, kdy se každý námořník, i ten nejmenší, musí chopit vesla. Chybí vám v obci setkávání generací? Použijte telefon a pozvěte přátele sami za sebe, farář má své práce dost. Všimli jste si, že někdo už delší dobu nepřišel na bohoslužby? Zeptejte se ho, jestli je v pořádku. Ne zjištěte jako sektáři, neboť vám chybí na úklid kostela, ale s láskou a všímavostí jako křesťané, protože o něj jevíte sourozeneckou starost. Pak máme i sbory, v kterých se nedá dělat vůbec nic. Věřící v obci měli už tisíce nápadů, ale žádné se v okolí neujaly. Komunitu obchází vyhoření. Je třeba naslouchat tlukotu srdce místa. Jinak tepe předměstí, jinak vesnice, jinak velkoměsto. Čím žijí sousedé v mém okolí? Jak snáší, že Novák zavřel jedinou hospodu ve vsi kvůli EET? Nebo jak zvládají anonymitu velkého sídliště? Jsem-li aktivní člen obce, nenabídnou svůj vlastní byt k setkávání, když je fara

daleko v centru města nebo v přespolní dědině? Stále však platí, že nejprve je třeba budovat vztahy a zbožnost. Milovat a touto láskou relativně sjednocovat je hlavní úkol postpostmoderních duchovních. Nemůžeme si dovolit jednat jako středověcí oltářníci ani jako prostí udielci svátostí a učitelé 19. století. Musíme vždycky naplňovat zůstat v srdci laiky a dělat vše proto, abychom pochopili životní styl věřících i „pohanů“. A občas si i přes provozní slepotu či pýchu připustit, že naše kázání se opravdu mohou zdát někomu nesnesitelně nudná, liturgie dlouhá, společenství rozhádaná a že sbor nikdy neomládně, neudělá-li bolestné ústupky ze „starých zvyklostí“. Žijeme v úžasné době přelomu (to slovo užívám záměrně). Poznáváme nové, do této doby skryté tváře evangelia. Nechat ho zavřen v zaprášené knižce prázdného kostela by byl neodpuštělný hřích. Tradiční církev už netáhne, národní struna je rozladěná. Místo československých vlajek budeme patrně muset vztyčit Kristovu korouhev. Ne jako prázdný modlářský symbol – přesně proti této zbožnosti obrácené naruby (zevnitř ven a zvenku dovnitř) vystupovali otcové zakladatelé – ale jako náš osobní autentický

životní styl. Nemůžeme v tomto čase milosti sedět s rukama v klíně a očekávat duchovní obrodu národa nebo druhý příchod Kristův. Musíme začít všichni, kterým na církvi aspoň trochu záleží, pracovat na vinici i přes nepřízeň počasí, aby úroda, kterou nám Pán světil, nepřišla vničeč. Zасыпávat propastí. Mezi námi jako jednotlivci a Kristem, mezi sebou navzájem, sborem a lidmi z našeho města, mezi laiky a klérem, diecézemi, mezi církví a světovou ekumenou. Bůh nám dal všechno, co potřebujeme = sám sebe, nabízí spolupráci na svém dějinném díle, ale neobejde se to bez naší podané ruky, osobního, ne pouze oficiálního institucionálního nedělního Tak staň se. Lásku si žádá láska, s ničím jiným není kompatibilní.

Ke 100 letům bych své milené duchovní rodině víc než slávu polní trávu přála vzájemné naslouchání, odpouštění a chuť žít společně přes všechny odlišnosti. Chuť jednat a smýšlet jako malá lidová církev s velkým srdcem. Nebát se nacházet a pěstovat na úrovni rodin a sborů svá vlastní obdarování do nového století. Teď teprve začíná to nejzajímavější.

Terezie Benedikta Remencová

Z našich setkání

Pohled z portálu

Největší noční můrou pro profesionálního nebo amatérského herce je výpadek paměti na jevišti, v divadelní hantýrce tzv. „okno“ či „auslág“. To se potom chytá, jako tonoucí stébla, slov, která mu „háží“ nápověda. Nejen o tom hovořila paní Alena Kubečková dne 25. února na Setkání třetího věku, pořádaném pravidelně karlínskou náboženskou obcí naší církve ve spolupráci s Městskou částí Prahy 8, Pražským klubem spisovatelů při Obci spisovatelů a literárně dramatickým klubem Dialog na cestě vždy poslední úterý v měsíci.

Alena Kubečková pracovala čtyřicet tři let jako divadelní nápověda, z toho posledních pětadvacet v Národním divadle. Díky otázkám moderátorky pořadu Květoslavy Salmonové získali diváci povědomí o této neobvyklé a zodpovědné profesi, jež velkou měrou přispívá ke kvalitě divadelních inscenací. Došlo i na historky, i když ne vždy veselé, které poodhalily tajemství světa za oponou. V závěru se rozproutila zajímavá diskuse, ve které publikum kladlo hostu velmi zvědavé otázky. I proto měl pořad Pohled z portálu u všech přítomných velmi příznivý ohlas.

**Květoslava Salmonová,
Dialog na cestě**

Bylo nás pět

„No tak, bafani, vstávat,“ ozvalo se v jeden pátek, v jedné zatuchlé místnosti jednoho polorozbořeného nádraží. Venku bylo nepříjemně, ale nepršelo. „Děláš si srandu?“ okřikla mě jedna z postav, zachumlaná do špinavých dek a ještě špinavějších bund. „Je půl devátý, to tady chcete v tom binci hnit celý den?“ „To už je tolik?“ „Jo, je!“ Hlavy se začaly vyklubávat z klubka hader.

„Máme něco k pití?“ „Já se z toho vážně vyvrátím, to se ptá opravdu ten pravej. Včera si chlastal jak prokoplej, ani do brlohu si nemohl trefit. Kdyby ti tady Jura nepomoh, spíš na schodech.“ „Jenom se nezblázněte, vy ste všichni úplný jedničky, že jo? A co ubalit?“ „Jo, to možná jo, ale musíme to v tom binci najít. Tak hledej, šmudlo!“ Hlavy se pomalu vyklubaly. Bylo nás tam pět, tak jako v knize Poláčka. Je to hrozné se každý den probouzet a nebyť tím, čím by člověk být chtěl...

„Karle! Karle! Musíš mu sundat ty pitomý sluchátka, víš, že pořád poslouchá to pitomý rádio!“ Karel Mirkovi tedy sundal sluchátka. „Co děláš, debile!“ reagoval našťavaně Mirek. „Co dělám, co dělám, když sem ti včera dal pětku na baterky, tak chcu vědět, co se kur.. ve světě děje. Jestli nezlevnil stát krabičky, tabák a tak!“ Všichni se zasmáli: „To určitě, magore!“ Mirek si umotal cigáro z nabídnutého tabáku „vajglovina“, potáhl a zamýšleně, skoro zádumčivě, prohlásil: „V Číně už je přes tisíc nakažených nějakým pos..anym virem a už taky přes 300 lidí na to umřelo!“ „No a co!“ odvětil suše Luboš. „Kašli na Čínu, ta je daleko.“ „Jo, daleko, ale ta nemoc už je po celém světě!“ „Seš magor, myslíš si, že se sem do tý špíny, do toho hnsu, odváží nějaký přiblížený virus? Tady musí být tolik bacilů a virů, že by to vyhubilo celou Čínu. A co? My žijeme, že jo, Milane!“ „Jasný.“ „Ten nový virus by tady chcipl ještě dřív, než by se rozkoukal!“ Zase jsme se zasmáli. „Co budeme dnes dělat?“ „Já z tebe fakt zešilim, každéj deme na somár; každéj den je stejnej a ty se zeptáš „Co budeme dělat?“

„Víš, co mě tak napadlo v souvislosti s tím virem? Co když je to Boží trest?!“ „No, teda, že seš blbej, to víme všichni, ale že seš zralej na blázinec? To bude z toho chlastu!“ řekl Aleš. „Houby, blbne z toho rádia, furt tam něco poslouchá, nachlastá se a pak blbne. To je vono. Příště žádný baterky, pak blbneš, jako by nestačil ten chlast!“ „Ne, ne, chlast z toho vynech,“ bránil se Mirek.

„Boha do toho netahej. Žádný Bůh není, lidi kašlou na Boha, se kolem sebe podívej, lidi sou lhostejní, arogantní, lakomci. No, včera tě přece ten chlap s tím autem poslal do haj..lu a ještě ti řek, ať chcipeš!“ řekl Aleš a pokračoval: „S Bohem mě neštví. Copak by nás takhle nechal existovat?“

„Co to tady meleš? Copak ti říkal, aby ses ožíral, hrál automaty a chodil za ženskejma? Ještě cekni a vyrazím ti zuby!“ „No tak toho nechte, idioti!“ řekl Aleš, „všichni sme si jistým způsobem podobní. Ale to, jak sme skončili? Tak Boha bych do toho nepletl.“

„Nechte toho filozofování a oblikejte se, vypadnem, máme ještě 50 kaček a žizeň jako prase.“ Pomalu jsme se trousili z brlohu do toho smutného, lednového rána. Museli jsme vypadat dost zuboženě, což dokazovala skutečnost, že i když na ulici nebylo moc lidí, skoro každý se za námi otočil. „Aldo! Skoč pro plasták,“ zavelel Karel a dal Alešovi 50 korun. „A vem tam papírky. Nezapomeň, víš, že seš vychlastaná hlava. A řádí ten virus, tak bacha, ať ho sem nějak nepřítáhneš.“

„A co ty na to říkáš?“ zeptal se mě Mirek. „A to jako na co?“ odpověděl jsem. „No, na ten virus přece a na to, jestli je to možný, aby to byl Boží trest. Chodíš přece do kostela.“

„Bůh takhle lidi netrestá, Mirku, Bůh v tomhle nemá prsty.“

„Ho, ho, jasný, tak kdo za tohle svinstvo teda může, no?“

„Mirku, byly cholery, mory, španělské chřipky a všechny ty všemožný svinstva. Lidi umírali, moc jich umřelo! Moc!“

„No a kde byl Bůh, co? Kašlal na lidi,“ zapletl se do řeči Milan. „Války, koncentráky, jo a taky AIDS a ebola, že jo? Jak říkám: Lidi na Boha kašlou, protože on kašle na ně. Jednoduchá rovnice. No, nemáš slov, že jo?“

„Já jenom čumím,“ řekl sem. „Tak podle tebe za všechno zlý může Bůh?“

„To neříkám, ale je to jedno, stejně žádný Bůh není. Škoda řečí.“

„Tady je to víno!“ Aleš podal víno Karlovi a ten si přihnul a poslal víno dál. Mlaskl a říká: „Tohle je Boží mana!“ Zasmáli sme se. „Ale stejně by mě fakt zajímalo, odkud se to svinstvo vzalo,“ pokračoval Karel. „V rádiu říkali, že prej se to přeneslo na lidi z hadů.“

„Z hadů? To není možný, kecáš,“ zasmál se Aleš. „Fakt, z hadů. Vem si, že AIDS zase z opice!“ „To bych ještě bral, ale z hadů? Blbost!“ utnul debatu Milan. „Podej tu manu, vole!“ Víno šlo dokola. Vysvitlo slunko, vyhřívali sme se a mlčeli.

„Ty, Martine,“ oslovil mě Karel. „Já sice v Boha nevěřím, ale had je přece d'ábel, ne?“

„A sme zase tam, kde sme byli,“ řekl kysele Aleš. „Nechcete se už na ten virus vykašlat? To se budem celej den bavit o tom pitomým bacilů?“

„Ne, ne, počky, počky. Něco by na tom mohlo být, že je to dílo zla, teda dejme tomu, čistě hypoteticky. Zlo se vždycky nezjeví přece okatě, ale pěkně se za něco schová. U moru za blechu, co ten mor přenášela, španělská chřipka za krysy na lodích, AIDS za opice, proč není možný, aby se ukrylo třeba za hada. D'ábel je přece všude! A myslím si, že je i v každém z nás, co sme tady!“

„Ty, Karle, ty seš vožralej, co to meleš za kraviny,“ řekl už podrážděně Milan.

„Milane, všiml sis, jak nás pomalu zlo dostalo až sem? A za co se skrylo? Skrylo se za chlast! Pomalu nás to zbavovalo všeho. Majetku, rodiny a nakonec i důstojnosti! Kde sme? Co sme? Trosky a ani tu víru, jako má Martin, nemáme.“

„Nebud' posera, Karle, nějak bylo, nějak bude, no ne? Jednou se z toho vyhrabem!“

„Jo? A kdy? Za 10 let? To už tady asi nebude s takovým životem ani jeden z nás. Karel má pravdu!“ „Já sice taky v Boha nevěřím, ale na tom zlu něco bude,“ řekl Aleš. „Zla je všude plno a dobra stále míň. Je to svinstvo! A Bůh by přece takovej podraz nemohl na člověka udělat. To by popřel sám sebe, kdyby teda byl, ne?“

„Já vám, hošani, řeknu, že kdyby nás teď někdo poslouchal, tak by řekl, že sme všichni zralí na blázinec. Protože ožrali nejsme,“ řekl Milan. „Ale kdybych to měl nějak rozsek-nout, tak bych z toho fakt Boha vynechal, ten není jako d'ábel. Bůh přece slibuje život věčný, virus, nevirus! Ale d'ábel? Nic, peklo, zatracení! A to je mazec. Takže kdybych byl ve velké porotě a měl rozhodnout o vině a trestu za tohle svinstvo, tak kdyby proti sobě stáli „Bůh a d'ábel“, tedy dobro a zlo, napsal bych slovo vinen d'áblu! No a teď bych to už neřešil, Martin se za nás zejtra pomodlí, a jestli Bůh je, tak tohle slyšel a bude nám líp.“

„A jestli tohle slyšel d'ábel?“ „Tak to je mi jedno, protože sem stejně v pr..li, virus nevirus. A teď skoč ještě pro víno, ty hade!“ Všichni sme se zasmáli, ale v tom smíchu už bylo něco jiného, smutného, vážnějšího. „Hlavně, že všichni, teda krom Martina, v Boha nevěříme, ale kam chodíme pro chleba! Co? Tak laskavě držte huby. A tím debata končí, jasný?“ dodal na závěr Luboš, který zatím nic neříkal, ale tím, co řekl na závěr, nám všem řekl vlastně vše.

Martin Janeček, člověk žijící bez domova, Prostějov, leden 2020

Zprávy

Exegeticko-homiletický seminář s liturgickými inspiracemi

Zaměřeno na texty velikonoční (cyklus A - zelený čtvrtek a Boží Hod velikonoční) - porozumění a přetlumočení

Pro duchovní z řad ČČSH i jiné zájemce

Středa 25. března 2020 od 10:00 hodin,

Wuchterlova 5, Praha 6 – Dejvice, 2. patro

Program:
Pesach a Pascha (včetně otázky Sederové večeře)
 ThDr. Eva Vymětalová Hrabáková, Th.D. (HTF UK)
Starý zákon:
 Doc. Mgr. Jiří Beněš, Th.D. (HTF UK)
Nový zákon:
 Mgr. Jiří Lukeš, Th.D. (HTF UK)
Praktický nácvik velikonočních zpěvů a písní:
 PaedDr. Zdeněk Kovalčík, církevní kantor

Organizuje Naukový odbor ÚOR ČČSH, tel.: 776 478 488, e-mail: tomas.novak@ccsh.cz

Setkání třetího věku

NO ČČSH Karlín a Dialog na cestě ve spolupráci s Městskou částí Praha 8 pořádají oblíbený přednáškový cyklus, který spolupořádá Obec spisovatelů a Pražský klub spisovatelů. Tisíc barev Kolumbie - cestovatel, fotograf a vydavatel

Alexandr Rusevský nasbíral během svých výprav do zemí celého světa množství zážitků a dokumentárních snímků. Tentokrát se podělí o ty, které si přivezl z exotické Kolumbie. Nádherná země mezi dvěma oceány a vrcholky And nabízí pestrý kolorit měst, staroby-

lé indiánské kultury, koloniální památky, skvostnou přírodu. Přednáška s promítáním představí i jinak nedostupné lokace a tajuplné kouty amazonského pralesa. Akce se uskuteční v zasedací místnosti NO ČČSH, Vítkova 13, Praha 8 - Karlín. V úterý 31. 3. 2020 od 15 hodin.

Úterky pro duši a další akce v Táboře

Zve vás do modlitebny sboru Božích bojovníků Církve československé husitské v Táboře (Farského ulice 1960/7) na následující akce:

31. 3. od 16 h – Postní mandala s poslechem Toulek českou minulostí o Janu Amosi Komenském.

14. 4. od 16 h – pokračování čtení Pankáče v kostele J. J. Dovaly (brněnský biskup ČČSH).

28. 4. od 16 h – Hudební úterý, křesťanská meditace ticha. Těšíme se na vás! **KML**

Komenský - známý i neznámý
 Církev československá husitská v Uherském Brodě vás zve k setká-

ní s Janem Amosem Komenským v chrámu Mistra Jana Husa. Neděle 29. 3. 2020 - 8:45 bohoslužba, od 15:00 Komenský - známý i neznámý - přednáška PhDr. Miroslavy Polákové, Ph.D., profesorky gymnázia v Uh. Hradišti a nositelky hlavní ceny E. E. Kische za literaturu faktu. Těšíme se na vás!

Živly Josefa Fuhricha v oblastní galerii - Lázně v Liberci

K 220. výročí narození chřastavského rodáka malíře Josefa Fuhricha pořádá liberecká galerie výstavu konvolutu kreseb ze své sbírky restaurovaných v roce 2019 z prostředků Ministerstva kultury.

Konvolut Fuhrichových Živlů odkazuje k jeho monumentálním realizacím, přestože s žádnou konkrétní se jej dosud nepodařilo spojit. Fuhrich se od 40. let 19. století profiloval jako výrazný figurální malíř a velkoformátové personifikace živlů souvisejí patrně s linií jeho monumentálně-dekorativní oblasti. Téma živlů - jako jedno z tradičních uměleckých témat mu umožnilo vztáhnout se k tradici oficiální dekorativní malby, o jejíž propojení se soudobou malbou usiloval. Výstava potrvá do 26. dubna 2020. Dle Libereckého kulturního kalendáře upravil a zpracoval

V. Lorenovicz

Z ekumeny

PŘI PŘÍLEŽITOSTI MEZINÁRODNÍHO DNE ŽEN SRC VYZVALA CÍRKVE, ABY SE PŘIPOJILY KE ČTVRTKŮM V ČERNÉM ZA SVĚT BEZ NÁSILÍ A ZNEUŽÍVÁNÍ
 „Genderová rovnost by se měla stát cílem mužů i žen,“ řekl generální tajemník Světové rady církví Olav Fykse Tveit v prohlášení vydaném při příležitosti Mezinárodního dne žen 2020. „SRC se jako společenství zavazuje být komunitou žen i mužů, rovnocenně stvořených k obrazu Božimu a ku prospěchu všech usiluje o spravedlivé společenství žen i mužů.“

„Trváme na zásadě rovnosti a spravedlnosti, která je hrdou tradicí Světové rady církví. Od svého vzniku se SRC stavěla proti rasismu, sexismu, ekonomické nerovnosti, ničení životního prostředí a dalším formám bezpráví.“

Tveit řekl: „Od doby před 1. valným shromážděním SRC v Amsterdamu v roce 1948 byla SRC v procesu svého vzniku povolána, aby projevila svou solidaritu s ženami. Během procesu vedoucího k oficiálnímu vyhlášení SRC ženy dávaly najevo, že jednota církve může být realizována pouze ve spravedlivém společenství žen i mužů.“ Výsledkem snah Valného shromáždění v Amsterdamu byl vznik komise Život a práce žen v církvi. Od té doby SRC potvrzuje a oceňuje přínos žen církvi a světu, zatímco musí ženy v církvi i společnosti čelit realitě útlaku, marginalizace, násilí a dalším překážkám.

Při příležitosti Mezinárodního dne žen 2020 řekla zástupkyně generálního tajemníka Prof. Dr. Isabel Apawo Phiriová: „V souvislosti se spuštěním kampaně Thursdays in Black vnímám silný apel na církve i na SRC jako celek, ale také na širší ekumenické hnutí. Souvisí to se snahou o spravedlnost, mír a jednotu lidstva v jeho nejkritičtějších a nejdůvěrnějších bodech: v rodinném životě a mezi blízkými, stejně jako v náboženských komunitách.“

Phiriová dodala: „Jako muži a ženy musíme také vyvíjet úsilí, abychom ukázali, že nejde jen o ženskou záležitost. Jde o to změnit morálně špatné, hříšné a velmi zavrženímhodné tendence mužů, kteří uplatňují proti ženám násilí. Potřeba genderové spravedlnosti zde má své nejnáléhavější a nejzřejmější příčiny. Rodina, komunita a společnost, v které chybí spravedlnost nebo správná péče o to, aby se násilí předcházelo, neprospívá nikomu, ženám, mužům ani dětem.“ Tveit shrnul: „Boží povolání milovat Boha a jeden druhého jako sebe sama vyrůstá z nehlubších kořenů naší víry a života.“

Zdroj: www.oikoumene.org/en/press-centre/news/on-international-womens-day-wcc-urges-churches-to-join-thursdays-in-black-towards-a-world-...
 Přeložila Kateřina Vítková

Kostel sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí

pondělí 23. 3. 2020, 20.00
PRAGUE BRASS ENSEMBLE
 Jan Kalfus – varhany
 J. S. BACH, A. DVOŘÁK, W. A. MOZART, G. GERSHWIN

úterý 24. 3. 2020, 17.00
Jan Kalfus – varhany
Yvona Škvárová – mezzosoprán
 J. S. BACH, G. F. HÄNDEL, W. A. MOZART, A. DVOŘÁK

středa 25. 3. 2020, 17.00
SAINT NICHOLAS CHAMBER SOLOISTS
 Michal Hanzal – varhany
 Martina Bauerová – soprán
 František Bílek – trubka
 J. S. BACH, G. F. HÄNDEL, A. VIVALDI, C. SAINT-SAËNS

čtvrtek 26. 3. 2020, 17.00
ČVUT MIXED CHOIR PRAGUE
 Jan Šteyer, Jiří Voběřík – sbormistři
 Marie Pochopová – varhany
 G. F. HÄNDEL, J. S. BACH, W. A. MOZART, A. DVOŘÁK

pátek 27. 3. 2020, 17.00
František Štastrý – varhany
Miroslav Laštovka – trubka
 J. S. BACH, J. FICHELBEIL, D. BUKTEHOUE, C. FRANCK

pátek 27. 3. 2020, 20.00
VIVALDI ORCHESTRA PRAGA
 Václav Návrat – barokní housle
 Yvona Škvárová – mezzosoprán
 W. A. MOZART, A. DVOŘÁK, A. VIVALDI, G. F. HÄNDEL

sobota 28. 3. 2020, 17.00
Zazana Němečková – varhany
Věra Likérová – soprán
 G. CACCINI, J. S. BACH, A. VIVALDI, W. A. MOZART

sobota 28. 3. 2020, 20.00
PRAGUE STRING ORCHESTRA
 Adéla Vondráčková – housle
 Vratislav Vlna – hoboj
 W. A. MOZART, J. S. BACH, A. VIVALDI, A. DVOŘÁK

neděle 29. 3. 2020, 17.00
VIRTUOSI DI SAN NICHOLA GREAT BOROQUE MASTERS
 Vladimír Fraňek – housle
 Jan Petřík – housle
 Josef Popelka – varhany
 J. S. BACH, A. VIVALDI, A. CORELLI, G. F. HÄNDEL

neděle 29. 3. 2020, 20.00
CONSORTIUM PRAGENSE ORCHESTRA
 Štěpánka Hefmánková – soprán
 Miroslav Laštovka – trubka
 A. VIVALDI, F. SCHUBERT, A. DVOŘÁK, G. GERSHWIN

Zveřejněno programem vyhledávače.

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Uzdravení slepého

Nahradte obrázky písmeny podle uvedeného klíče.

☺ = A	☒ = I	☹ = Š
☺ = B	☒ = J	☹ = T
☹ = D	☹ = K	☹ = U
☹ = E	☹ = L	☹ = V
☹ = É	☹ = O	☹ = Y
☹ = Ě	☹ = P	☹ = Ý
☹ = F	☹ = R	☹ = Z
☹ = H	☹ = S	☹ = Ž
☹ = I		

(Řešení z minulého čísla: Pít vodu života.)

Jana Krajčířiková

Autor kresby: Tomáš Altman

